

ACTIVITEITENVERSLAG 2015 VAN DE RAAD VOOR DE INTELLECTUELE EIGENDOM ⁽¹⁾

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

I. ALGEMENE VOORSTELLING VAN DE RAAD VOOR DE INTELLECTUELE EIGENDOM

I. 1. MISSIE EN OORSPRONG

I. 2. STRUCTUUR EN SAMENSTELLING

I. 2.1. Algemeen

I. 2.2. Wijzigingen door KB van 19 april 2014

II. ACTIVITEITEN VAN 2012 TOT 2014

II. 1. ACTIVITEITEN VAN DE RAAD VOOR DE INTELLECTUELE EIGENDOM

II.1.1. Plenaire vergaderingen

II.1.2. Werkgroep beschrijvend beslag

II. 2. ACTIVITEITEN VAN DE SECTIE "INDUSTRIËLE EIGENDOM"

II.2.1. Octrooirecht

II.2.2. Merkenrecht

II. 2.3. Client Attorney Privilege

II. 3. ACTIVITEITEN VAN DE SECTIE "AUTEURSRECHTEN EN NABURIGE RECHTEN"

II. 3.1 Advies in verband met de omzetting van richtlijn 2012/28 (verweesde werken) in Belgisch recht

II.3.2. De digitale bibliotheken

(¹) Koninklijk besluit van 5 juli 2004 houdende oprichting van een Raad voor de Intellectuele Eigendom, *B.S.* 17 augustus 2004, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 19 april 2014, *B.S.* 14 mei 2014. Een kopie van dit besluit is als bijlage bijgevoegd.

II.3.3. Omzetting van richtlijn 2014/26 betreffende het collectieve beheer van auteursrechten en naburige rechten en de multiterritoriale licentieverlening van rechten inzake muziekwerken voor het online gebruik ervan op de interne markt

INLEIDING

De bedoeling van onderhavig rapport is verslag uit te brengen over de werkzaamheden van de Raad voor de Intellectuele Eigendom (hierna genoemd de Raad) in 2015. Het gaat om het 6de activiteitenverslag.

In het eerste deel van dit verslag wordt de Raad in algemene trekken voorgesteld, waarbij de wijzigingen aan het koninklijk besluit van 19 april 2014 ook ter sprake zullen komen.

In het tweede deel wordt een overzicht gegeven van de activiteiten van de Raad en van diens twee secties "Intellectuele Eigendom" en "Auteursrechten en Naburige Rechten" in het jaar 2015.

I. ALGEMENE VOORSTELLING VAN DE RAAD VOOR DE INTELLECTUELE EIGENDOM

I. 1. MISSIE EN OORSPRONG

De Raad voor de Intellectuele Eigendom is een adviesorgaan van de betrokken milieus opgericht bij de federale regering door een koninklijk besluit van 5 juli 2004⁽²⁾.

Zijn hoofdopdracht bestaat er in om adviezen uit te brengen aan de minister, die de intellectuele eigendom tot zijn bevoegdheid heeft, over alle aangelegenheden die verband houden met de intellectuele eigendom ⁽³⁾. Het is immers wenselijk dat de overheid die in deze aangelegenheid beslissingen neemt, rekening houdt met de adviezen van de academische milieus en van de betrokken sectoren. De intellectuele eigendom kent enerzijds sedert enkele jaren een spectaculaire ontwikkeling, die grotendeels toe te schrijven is aan de technologische evolutie en aan de economische, sociale, wetenschappelijke en culturele veranderingen die hieruit volgen. Anderzijds is er een nauwe interactie van verschillende belangrijke domeinen van de intellectuele eigendom met andere rechtstakken zoals het burgerlijk recht, het strafrecht, het vennootschapsrecht, het internationaal recht en de wetgeving inzake volksgezondheid.

I. 2. STRUCTUUR EN SAMENSTELLING

I. 2.1. Algemeen

⁽²⁾ Koninklijk besluit van 5 juli 2004 houdende oprichting van een Raad voor de Intellectuele Eigendom, *B.S.* 17 augustus 2004. Dit besluit is op 1 januari 2006 in werking getreden.

⁽³⁾ In artikel 2 van het voornoemde koninklijk besluit van 5 juli 2004 wordt bepaald: "*Onverminderd de bevoegdheden van andere instanties inzake intellectuele eigendom, legt de Raad aan de minister, die de intellectuele eigendom tot zijn bevoegdheid heeft, hierna de minister genoemd, op eigen initiatief na overleg met de Dienst voor de Intellectuele Eigendom of op verzoek van de minister, adviezen voor, over problemen die verband houden met de intellectuele eigendom*".

De Raad voor de Intellectuele Eigendom is samengesteld uit twee secties: de Sectie «Industriële Eigendom» en de Sectie «Auteursrecht en Naburige rechten» die respectievelijk belast zijn met vraagstukken inzake industriële eigendom en vraagstukken inzake auteursrecht en naburige rechten ⁽⁴⁾.

De Raad komt bijeen in een plenaire vergadering om de gemeenschappelijke vraagstukken van de hele intellectuele eigendom te behandelen ⁽⁵⁾.

Deze structuur op twee niveaus beoogt rekening te houden met de kenmerken van de twee hoofdtakken van de intellectuele eigendom. Ze maakt het immers mogelijk dat problemen die horizontaal betrekking hebben op het geheel van de intellectuele eigendom, zoals de middelen om de intellectuele eigendomsrechten te doen naleven, worden gecoördineerd binnen één enkel orgaan, en dat de vraagstukken die eigen zijn aan elke tak van de intellectuele eigendom worden voorgelegd aan de secties die specifiek hieraan zijn gewijd.

De samenstelling van de beide secties van de Raad voor de Intellectuele Eigendom is gemengd, in die zin dat elke sectie zowel personen omvat die erkend zijn om hun deskundigheid inzake intellectuele eigendom als personen die de betrokken sectoren vertegenwoordigen: de ondernemingen, de rechthebbenden, de gemachtigden, de consumenten, en vanaf maart 2015, de gefedereerde entiteiten ⁽⁶⁾. Deze samenstelling wil zowel mensen uit de academische en gerechtelijke wereld als vertegenwoordigers van de belangrijkste betrokken milieus bij de uitwerking van adviezen betrekken.

De leden van de Raad worden benoemd door de Minister van Economie voor een hernieuwbare termijn van vier jaar. Elke sectie wordt voorgezeten door een lid van de sectie, aangeduid door de Minister van Economie voor een hernieuwbare termijn van vier jaar. De secties duiden elk in hun schoot twee ondervoorzitters aan. De Raad wordt beurtelings gedurende één jaar voorgezeten door de voorzitter van één van de secties, beginnend met de oudste voorzitter ⁽⁷⁾. Het ministerieel besluit van 16 december 2009 tot benoeming van de leden en van de voorzitter van elke sectie van de Raad voor de Intellectuele Eigendom⁽⁸⁾ liep op 31 december 2013 ten einde. Een nieuw ministerieel besluit tot benoeming van de leden en van de voorzitters werd in de loop van 2014 voorbereid maar kon op korte termijn niet worden aangenomen.

Het secretariaat van de Raad en van de secties wordt waargenomen door de Dienst voor de Intellectuele Eigendom ⁽⁹⁾.

I. 2.2. Wijzigingen van de structuur en samenstelling (KB 19/04/2014)

De structuur en de samenstelling van de Raad werden gewijzigd bij het koninklijk besluit van 19 april 2014.

De Raad voor de Intellectuele Eigendom (RIE) bestaat nu acht jaar en daarom was het nuttig om over te gaan tot een globale evaluatie ervan. De RIE die sinds 1 januari 2006 operationeel is, heeft over het geheel genomen heel goed gefunctioneerd. De Raad heeft advies uitgebracht over praktisch alle

⁽⁴⁾ Zie artikel 3, § 1, van het voornoemde koninklijk besluit van 5 juli 2004, gewijzigd bij KB van 19 april 2014.

⁽⁵⁾ Zie artikel 5, lid 2, van het voornoemde koninklijk besluit van 5 juli 2004.

⁽⁶⁾ Zie artikel 3 van het voornoemde koninklijk besluit van 5 juli 2004, gewijzigd bij KB van 19 april 2014.

⁽⁷⁾ Zie artikelen 3 en 4 van het voornoemde koninklijk besluit van 5 juli 2004, gewijzigd bij KB van 19 april 2014.

⁽⁸⁾ Ministerieel besluit van 16 december 2009 houdende benoeming van de leden en de voorzitter van elke afdeling van de Raad voor de Intellectuele Eigendom, *B.S.* van 23 december 2009, bl. 80616 e.v.

⁽⁹⁾ Zie art. 8 van het voornoemde koninklijk besluit van 5 juli 2004.

wetgevende hervormingen die in de periode 2006-2014 werden doorgevoerd ⁽¹⁰⁾ alsook over actuele thema's (bv. de digitale bibliotheken en het onrechtmatig uitwisselen van werken op internet).

Niettegenstaande deze globaal positieve beoordeling van de Raad vergen enkele aspecten van de werking ervan toch enige aanpassing: de vertegenwoordiging van de rechthebbenden en van de gebruikers moet worden uitgebreid; de wens van de gefedereerde entiteiten om in de RIE te worden vertegenwoordigd; het kunstmatig onderscheid tussen werkende leden en plaatsvervangende leden; de moeilijkheid voor de leden-deskundigen om zich in het bijzijn van andere leden, die hun cliënten kunnen vertegenwoordigen, te uiten.

Er werd een koninklijk besluit opgesteld om de gewenste verbeteringen aan te brengen. Dit koninklijk besluit tot wijziging van het KB van 5 juli 2004 houdende oprichting van een Raad voor de Intellectuele Eigendom werd aangenomen op 19 april 2014, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 14/05/2014.

Dit zijn de belangrijkste kenmerken van de nieuwe Raad ⁽¹¹⁾:

Elke sectie zal worden samengesteld uit 33 leden (in plaats van de huidige 20 werkende leden en 20 plaatsvervangende leden). Zoals hierboven aangegeven, zullen er geen plaatsvervangende leden meer zijn.

Binnen de sectie 'Auteursrecht en naburige rechten' (AR en NR) worden er twee sub-secties opgericht: de sub-sectie 'Deskundigen' en de sub-sectie 'Betrokken milieus'.

De sub-sectie 'Deskundigen' omvat 12 leden gekozen uit personen erkend voor hun juridische deskundigheid op het vlak van AR en NR.

De sub-sectie 'Betrokken milieus' omvat 21 leden: 8 vertegenwoordigers van de rechthebbenden (3 van de auteurs, 1 van de uitvoerende kunstenaars, 1 van de radio-omroepen, 1 van de uitgevers, 1 van de producenten van fonogrammen, 1 van de producenten van audiovisuele werken); 8 vertegenwoordigers van organisaties van gebruikers; 2 vertegenwoordigers van consumentenorganisaties en 3 vertegenwoordigers van de Gemeenschappen.

Wat de vraagstukken betreft die tot de bevoegdheid van de sectie auteursrecht en naburige rechten behoren, kan de voorzitter van deze sectie, in samenspraak met de DIE, het onderzoek van één of meer vraagstukken toevertrouwen aan de sectie in haar geheel, aan één enkele sub-sectie ('deskundigen' of 'betrokken milieus'), of parallel aan beide sub-secties.

De sectie Industriële Eigendom (IE) omvat: 14 deskundigen gekozen uit personen erkend voor hun juridische deskundigheid op het vlak van industriële eigendom (octrooien, merken, tekeningen of modellen); 8 gemachtigden op het gebied van merken en/of octrooien (beoefenaars van een vrij beroep en werknemers van een onderneming); 6 vertegenwoordigers van ondernemingen of van ondernemingsorganisaties; 3 vertegenwoordigers van de regionale entiteiten belast met de bevordering van innovatie en 2 vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties.

Er wordt gepreciseerd dat de deskundigen hun opdracht binnen de Raad onafhankelijk uitvoeren en hun mening geven los van elk belang dat zij kunnen hebben op grond van andere functies.

⁽¹⁰⁾ De adviezen van de RIE kunnen worden geraadpleegd op de website van de FOD Economie: <https://economie.fgov.be/nl/themas/intellectuele-eigendom/instellingen-en-actoren/raad-voor-de-intellectuele/adviezen-van-de-raad-voor-de>

⁽¹¹⁾ Zie art. 3 van het voornoemde koninklijk besluit van 5 juli 2004, gewijzigd bij KB van 19 april 2014.

De voorzitters van de Raad en van de secties kunnen, in samenspraak met de DIE, het onderzoek van sommige vraagstukken die tot hun respectieve bevoegdheden behoren, toevertrouwen aan een ad hoc werkgroep, samengesteld uit leden van de Raad of van een sectie die zij aanduiden en uit externe personen van wie de medewerking aan de werkzaamheden nuttig wordt geacht.

De raadpleging van de Raad of van de secties kan schriftelijk gebeuren indien de betrokken voorzitter dat gewettigd acht.

II. ACTIVITEITEN VAN DE RAAD EN DE SECTIES IN 2015

Doel van dit onderdeel is een overzicht te brengen van de werkzaamheden van de Raad en van voornoemde twee secties in de loop van het referentiejaar 2015. Met het oog daarop zullen het aantal en de data van de vergaderingen alsook de onderzochte kwesties telkens duidelijk worden aangegeven. Dit houdt in dat er uitgebreid zal worden verwezen naar de verslagen van de vergaderingen van de Raad en van de twee secties. Voor elke ad hoc-groep die is opgericht zal op dezelfde manier worden te werk gegaan.

Het gaat dus niet om een integrale weergave van alle besprekingen die binnen de Raad en diens secties zijn gevoerd.

II. 1. ACTIVITEITEN VAN DE RAAD VOOR DE INTELLECTUELE EIGENDOM

II. 1.1. Plenaire vergaderingen

Door de Raad zijn in de beschouwde periode twee plenaire vergaderingen bijeengeroepen.

Een plenaire “startvergadering” werd belegd op 30 april 2015. Op de agenda stonden de volgende punten:

- voorstelling van de nieuwe structuur van de Raad voor de Intellectuele Eigendom;
- het activiteitenverslag 2012-2014;
- het activiteitenprogramma voor het jaar 2015;
- een door het secretariaat gegeven voorlichting over de inwerkingtreding van de beschikkingen uit het Wetboek van economisch recht welke betrekking hebben op intellectuele eigendom;
- een voorstelling en eerste bespreking i.v.m. de werkzaamheden van de werkgroep. “Hervorming beslag inzake namaak”.

Zoals eerder vermeld, werden de structuur en samenstelling van de Raad gewijzigd bij koninklijk besluit van 19 april 2014 om de werking ervan in een aantal opzichten te verbeteren en om mee rekening te houden met de specifieke aspecten van elk afzonderlijk domein van de intellectuele eigendom.

Tijdens de plenaire vergadering werd eraan herinnerd dat het daarbij ook het doel is de Raad soepeler te maken, alsook meer representatief voor de verschillende gevoeligheden, en de kwaliteit van zijn adviezen verder te verhogen. In het bijzonder te vermelden zijn: de oprichting van twee sub-secties binnen de sectie Auteursrechten waardoor de aangeduide deskundigen hun adviezen volledig onafhankelijk kunnen opstellen; de verruimde vertegenwoordiging van de sectoren (rechthebbenden en gebruikers) inzake auteursrechten; de vertegenwoordiging van de Gemeenschappen en van de gewestelijke instellingen belast met innovatiebevordering; en het afschaffen van de categorie plaatsvervangende leden. Die ontwikkelingen zullen het de Raad mogelijk maken zijn adviesopdracht in de beste omstandigheden uit te

voeren. Die opdracht blijft overigens ongewijzigd. Voor horizontale kwesties, d.i. die beide secties aanbelangen, komt de Raad bijeen in plenaire zitting.

De bijdrage van de Gemeenschappen en van de gewestelijke instellingen belast met innovatiebevordering zal van bijzonder voordeel zijn voor de werkzaamheden van de Raad. Voorts zijn de belanghebbende sectoren voortaan eveneens vertegenwoordigd via het aanwijzen van rechtspersonen, beroepsverenigingen en bedrijven. Voor juridische deskundigen binnen de Raad blijven *ad hominem*-aanduidingen verder bestaan. Door de hervorming wordt het bijzondere karakter van die aanduidingen nog versterkt aangezien voornoemd koninklijk besluit van 19 april 2014 aangeeft dat personen die erkend zijn voor hun juridische deskundigheid op het vlak van industriële eigendom “hun opdracht binnen de Raad op onafhankelijke wijze uitvoeren en hun standpunt uiten onafhankelijk van belangen die ze kunnen hebben uit hoofde van andere functies”. Tot slot is de structuur van de sectie “Auteursrechten en Naburige Rechten” aangepast. Om enerzijds een zo objectief mogelijk advies in te kunnen winnen i.v.m. de juridische deugdelijkheid van de voorgelegde teksten, en om anderzijds inzicht te krijgen in de belangen van de economische middelen voor dewelke genoemde teksten relevant zijn, werden binnen de sectie “Auteursrechten en Naburige Rechten” twee sub-secties (“Deskundigen” en “Betrokken Milieus”) opgericht. Die sub-secties mogen ofwel samen ofwel afzonderlijk vergaderen. Om de coherentie van de werkzaamheden van de Raad te waarborgen wordt het voorzitterschap van elke sub-sectie waargenomen door de voorzitter c.q. voorzitter van de sectie.

Het door het secretariaat opgestelde ontwerp van jaarverslag voor de jaargangen 2012 t.e.m. 2014 werd door de Raad goedgekeurd. Voorts nam de Raad kennis van het programma voor zijn komende werkzaamheden. Dit omvat o.m. (voor wat de sectie “Auteursrechten en Naburige Rechten” betreft) de omzetting van de richtlijn “collectief beheer” en (voor wat de sectie “Industriële Eigendom” betreft) de aanpassing van de wetgeving inzake octrooien met als doel de invoering van de eenheidsoctrooibeschermt en de toepassing van de Overeenkomst betreffende een eengemaakt octrooigerecht.

De Raad werd ook in kennis gesteld van de maatregelen genomen ten behoeve van de inwerkingtreding van de beschikkingen uit het Wetboek van economisch recht die betrekking hebben op de intellectuele eigendom, zoals voorgeschreven in het koninklijk besluit van 19 april 2014. Tot slot hield de Raad een eerste discussieronde over het verslag van de werkzaamheden m.b.t. de hervorming van de procedure voor beslag inzake namaak (vgl. agendapunt II infra).

Op 2 juli 2015 vond nog een andere vergadering plaats, waarop het advies van de Raad werd goedgekeurd i.v.m. de hervorming van de procedure voor beslag inzake namaak, en wel op grond van het door mevr. Martine Regout opgemaakte eindontwerp van verslag hieromtrent.

II. 1.2. Werkgroep ‘beschrijvend beslag’

De Raad werkte ook verder aan een reeks aanpassingen van de procedure voor beschrijvend beslag zoals geregeld door artikel 1369bis/1 en volgende van het gerechtelijk wetboek, om bepaalde aspecten ervan te verbeteren. Het gaat daarbij bijv. om de openbaarmaking van vertrouwelijke elementen waardoor de partij getroffen door de in toepassing van voornoemde procedure genomen maatregelen schade zou kunnen ondervinden, of nog de draagwijdte van de beslagmaatregelen en de weerslag daarvan op de activiteiten van het getroffen bedrijf.

De werkgroep betreffende de hervorming van de procedure van beschrijvend beslag, opgericht in 2010, heeft zijn werkzaamheden voortgezet tijdens 2 vergaderingen, op 8 juli 2013 en 20 maart 2014 onder het

voorzitterschap van mevr. Marie-Christine Janssens en dhr. Fernand de Visscher. Ter herinnering: de werkgroep had haar werkzaamheden georganiseerd rond de vijf volgende onderwerpen:

- draagwijdte van de maatregelen van beschrijving en van beslag
- aansprakelijkheid van de eiser en van de deskundige
- behandeling en bescherming van vertrouwelijke informatie
- procedurele aspecten (specialisatie van de rechtspraak, goede praktijken, recht om te worden gehoord, uitvoering van de beschrijving, convocatietermijn).

De activiteiten van die groep hebben geleid tot het opstellen van een advies i.v.m. de aan te brengen wijzigingen op diverse bepalingen uit het gerechtelijk wetboek die betrekking hebben op het beschrijvend beslag (zoals supra vermeld). Dat advies werd op de plenaire vergadering van 30 april 2015 voorgebracht en besproken, en op de plenaire vergadering van 2 juli 2015 goedgekeurd.

Aansluitend aan die zitting werd het advies nog eens bijgestuurd om rekening te houden met een aantal laatste opmerkingen en overwegingen. De geconsolideerde redactie van het advies werd als eindversie voorgebracht op de plenaire vergadering van 2016 en daarna gepubliceerd op de website van de FOD Economie.

Te noteren valt verder dat de werkgroep ten behoeve van de magistraten ook een "checklist" heeft uitgewerkt waarin alle aspecten worden opgesomd die een bijzondere aandacht verdienen bij het onderzoeken van een vordering tot beschrijvend beslag. Deze checklist zou niet bindend moeten zijn, zou gemakkelijk moeten kunnen worden aangepast om onder meer rekening te kunnen houden met de evolutie van de rechtspraak en zou openbaar moeten kunnen worden gemaakt voor de rechtzoekenden. Het opstellen van een ontwerp van verslag werd toevertrouwd aan mevr. Martine Regout.

II. 2. ACTIVITEITEN VAN DE SECTIE "INDUSTRIËLE EIGENDOM"

In 2015 vergaderde de sectie "Industriële Eigendom" 3 keer : op 2 juli, 4 september en 10 december 2015. Er vond tevens een schriftelijke consultatie plaats in maart 2015.

De belangrijkste elementen die in de loop van deze periode door de sectie « Industriële Eigendom » werden behandeld, zijn de volgende:

II. 2.1. Octrooirecht

1) De uitvoering van de Overeenkomst betreffende het eengemaakt octrooirecht en de verordeningen betreffende het eenheidsoctrooi: de maatregelen ter invoering van het eenheidsoctrooi en het eengemaakt octrooigerecht in het Wetboek van economisch recht

Tijdens de vergadering van 2 juli 2015 nam de Raad kennis van de elementen die in het Wetboek van economisch recht kunnen worden ingevoegd of gewijzigd om het zo in overeenstemming te brengen met de bepalingen van de UPC Overeenkomst en van de verordeningen betreffende het eenheidsoctrooi. Het betreft meer bepaald de exclusieve bevoegdheid van het eengemaakt octrooigerecht, de uitzonderingen op het octrooirecht, de nationale validatie van een Europees octrooi in geval van afwijzing van het verzoek tot eenheidswerking, het tegenstellen van een eerder nationaal recht aan een Europees octrooi met eenheidswerking, het uitsluiten van het Europees octrooi met eenheidswerking van het toepassingsgebied van de nationale procedures en het verbod van cumul van bescherming bij toepassing van artikel 4 (2) van Verordening 1257/2012.

Daarbij werd vooral dieper ingegaan op de uitzonderingen op het octrooirecht. De uitzonderingen die zijn opgenomen in de UPC Overeenkomst hebben directe werking (na ratificatie), en zijn rechtstreeks van toepassing op alle Europese octrooien die onder de bevoegdheid van het eengemaakt octrooigerecht vallen. De Dienst voor de Intellectuele Eigendom stelde in dit verband voor om het Belgische recht, van toepassing op de nationale octrooien, in lijn te brengen met de bepalingen van de UPC Overeenkomst. Dit voorstel werd positief ontvangen door de Raad, en er werd vooropgesteld dat de gebruikte bewoordingen zo veel mogelijk zouden worden afgesteld op de tekst van de UPC Overeenkomst. Tijdens de vergadering van 10 december 2015 werd in dit verband een voorontwerp van wet ter implementatie van een harmonisatie van rechten, uitzonderingen en beperkingen op het vlak van octrooien voorgesteld aan de Raad voor een eerste bespreking. Ook een verwijzing naar de exclusieve bevoegdheid van het eengemaakt octrooigerecht en een oplossing voor de nationale validatie van een Europees octrooi in geval van afwijzing van het verzoek tot eenheidswerking, werden opgenomen in dit voorontwerp van wet.

Tijdens de vergadering van 10 december 2015 werd een ad hoc werkgroep⁽¹²⁾ opgericht, voorgezeten door dhr. Fernand de Visscher en belast met het gedetailleerde onderzoek van het voorontwerp van wet voorbereid door de Dienst voor de Intellectuele Eigendom en met het voorstellen van eventuele aanpassingen. Deze werkgroep is in 2016 twee keer bijeengekomen, op 18 januari en 5 februari. Op basis van de opmerkingen van de ad hoc werkgroep, werd het voorontwerp van wet gefinaliseerd. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de huidige situatie bestaan in het beperken van de onderzoeksexceptie om deze in lijn te brengen met de UPC Overeenkomst en met een interpretatieve toevoeging die het toepassingsgebied van deze exceptie voor de geneesmiddelensector verruimt.

Tijdens de drie vergaderingen in 2015 werd de Raad ten slotte ook geïnformeerd over de stand van zaken van de werkzaamheden van het Voorbereidend Comité betreffende het eengemaakt octrooigerecht, en van het Beperkt Comité betreffende het octrooi met eenheidswerking.

2) De hervorming van de taksen inzake uitvindingsoctrooien en aanvullende beschermingscertificaten

De Raad werd tijdens de vergadering van 2 juli 2015 geïnformeerd over een ontwerp van hervorming van de taksen met als hoofdlijnen een vereenvoudiging van het taksensysteem ten voordele van de gebruikers, en het verzekeren van de financiering van de bijdragen van België aan het eengemaakt octrooigerecht en van de oprichting van de lokale Belgische divisie van dit eengemaakt octrooigerecht. Het ontwerp van koninklijk besluit schaft daartoe een aantal proceduretaksen af, verhoogt het bedrag van twee corrigerende taksen en voorziet in een verhoging van 10% van de jaarlijkse instandhoudingstaksen van de octrooien en de aanvullende beschermingscertificaten, alsook van de toeslagen voor laattijdige betaling van de jaartaksen.

Tijdens de vergadering van 10 december 2015 werd de Raad op de hoogte gebracht van het feit dat het koninklijk besluit betreffende de taksen en toeslagen inzake uitvindingsoctrooien en aanvullende beschermingscertificaten werd aangenomen op 9 november 2015, en in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd werd. Het koninklijk besluit trad in werking op 1 januari 2016.

3) Bespreking van het voorontwerp van wet houdende de invoeging in boek XI van het Wetboek van economisch recht van diverse bepalingen betreffende de uitvindingsoctrooien en het kwekersrecht en houdende de invoering van herstelprocedures voor deze materies

⁽¹²⁾ Bij toepassing van artikel 6, § 2, van het koninklijk besluit van 5 juli 2004 houdende oprichting van de Raad voor de Intellectuele Eigendom.

De Raad heeft tijdens de vergadering van 4 september 2015 kennis genomen van een aantal beoogde aanpassingen aan het Wetboek van economisch recht ter implementatie van het Protocol van Londen (met name door de vertalingsvereiste voor Europese octrooien verleend in het Engels op te heffen) en ter invoering van twee retroactieve herstelprocedures voor de rechten verbonden aan een octrooi of een kwekerscertificaat. De meerderheid van de Raad was van oordeel dat de uitvoering van het Protocol van Londen inderdaad wenselijk is. Ondertussen werden de bepalingen die waren opgenomen in het voorontwerp van wet, geïntegreerd in een wet diverse bepalingen die nu de parlementaire procedure volgt.

II. 2.2. Merkenrecht

Omzetting in het Benelux recht van de merkenrichtlijn 2015/2436 betreffende de aanpassing van het merkenrecht der lidstaten (herschikking).

De Raad onderzocht dit vraagstuk op de vergadering van 10 december 2015. De stappen in het omzettingsproces van richtlijn 2015/2436, de werkmethode en het tijdschema werden door de DIE beknopt toegelicht. Het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BBIE) heeft een document opgemaakt waarin de verplichte en facultatieve wijzigingen op het Benelux-verdrag inzake de intellectuele eigendom (BVIE) zijn opgenomen, alsook enkele artikels uit het BVIE die niet aan het omzettingsproces onderhevig zijn, maar waar het advies van de Raad wel gewenst is. De voorzitter overliep toen, artikel per artikel, alle bepalingen waarvoor om advies werd verzocht.

Aangaande de artikels uit de richtlijn waarvoor omzetting facultatief is ging de discussie hoofdzakelijk over: het invoeren van certificeringsmerken en de aanpassing van de huidige collectieve merken, overgangsmaatregelen inbegrepen; het invoeren van een observatiemechanisme voor derden; het invoeren van nieuwe gronden tot absolute weigering; de betalingstermijn van één maand voor een merkregistratie; en het taxeringssysteem per product- of dienstverleningsklasse.

Aangaande eventuele, buiten de omzetting door te voeren aanpassingen van het BVIE sprak de RIE zich er o.m. voor uit om de bepalingen betreffende de absolute en de relatieve gronden respectievelijk samen te voegen in een enkel artikel en om onder de beperkingen van het merkenrecht de voorbeelden van kwaadwilligheid af te schaffen.

II. 2.3. Client-Attorney Privilege

Op 3 april 2015 werd een schriftelijke adviesprocedure opgestart i.v.m. een voorstel voorgelegd aan Groep B+ van de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom en i.v.m. een ontwerp van internationaal instrument bedoeld om de grensoverschrijdende aspecten aan te pakken die een rol spelen in de bescherming van de vertrouwelijkheid van de uitwisselingen tussen een adviesverlener inzake intellectuele eigendom en diens klant (Client Attorney Privilege). Die overlegronde gaf aanleiding tot een gezamenlijke reactie van twee leden van de Raad, die door de DIE mee in aanmerking werd genomen bij het bepalen van het Belgische standpunt t.a.v. het genoemde document. In die reactie werd er o.m. op gewezen dat een nauwkeurigere definitie van het begrip "intellectual property advisor" wenselijk is om te kunnen worden toegepast op beroepsadviseurs, die na doorlopen van de erkenningsprocedure (of na inschrijving in een register) officieel erkend werden en bevoegd zijn om voor de nationale instanties op te treden.

II. 3. ACTIVITEITEN VAN DE SECTIE "AUTEURSRECHTEN EN NABURIGE RECHTEN"

In 2015 vergaderde de sectie "Auteursrechten en Naburige Rechten" vier maal: op 3 februari, 9 juni, 2 juli en 15 oktober.

De voornaamste elementen die in 2015 werden behandeld door de sectie "Auteursrechten en Naburige Rechten" zijn als volgt:

- de omzetting van richtlijn 2012/28/EU inzake bepaalde toegestane gebruikswijzen van verweesde werken;
- de digitale bibliotheken;
- de omzetting van richtlijn 2014/26/EU betreffende het collectieve beheer van auteursrechten en de multiterritoriale licentieverlening van rechten inzake muziekwerken voor het online gebruik ervan.

II. 3.1 Advies in verband met de omzetting van richtlijn 2012/28 (verweesde werken) in Belgisch recht

De richtlijn 2012/28/EU inzake bepaalde toegestane gebruikswijzen van verweesde werken, waarover de Raad een advies heeft verleend op 28 maart 2012, werd goedgekeurd op 25 oktober 2012. De richtlijn moest in Belgisch recht omgezet worden tegen 29 oktober 2014. Op dit ogenblik had de Raad geen benoemde leden meer. Daarom werden de leden benoemd in 2009 van de sectie auteursrecht en naburige rechten uitgenodigd op een informele vergadering op 16 december 2014 en op 3 februari 2015 teneinde een advies uit te brengen over een werkdocument m.b.t. de omzetting van deze richtlijn, dat de vorm aannam van een voorontwerp van wet en een Memorie van toelichting.

Gezien het onderwerp van dit advies, werden er vertegenwoordigers van de Gemeenschappen, de Koninklijke Bibliotheek en het Koninklijk Belgisch Filmarchief uitgenodigd.

De Raad heeft bij de bespreking van het voorontwerp een advies gegeven over de inhoud van sommige in de richtlijn gebruikte begrippen en de in de Belgische wet te gebruiken begrippen (kosten, titulaire de droit/ayant droit, organisaties/instellingen en organisaties, verweesd werk, ander beschermd materiaal/prestatie). Het relevante advies kan worden geraadpleegd op de website van de FOD Economie ⁽¹³⁾. Er werden in de Raad eveneens verschillende meningen uitgebracht over de vraag of een werk al dan niet geoorloofd openbaar moet gemaakt zijn, om onder de uitzondering van de verweesde werken te kunnen vallen. Voorts werden er verscheidene aanpassingen voorgesteld in het ontwerp van Memorie van Toelichting onder de vorm van een werkdocument.

Uiteraard vond er reeds een discussie plaats over het opstellen van de lijst van de geschikte bronnen om een zorgvuldig onderzoek uit te voeren, hoewel deze taak zal gedelegeerd worden aan de Koning, en deze discussie dus verder bij het opstellen van het desbetreffende koninklijk besluit zal plaats vinden.

Ook m.b.t. de sancties zijn er verschillende vragen gesteld binnen de Raad.

Tot slot heeft de Raad vragen gesteld en tips gegeven inzake de databank van verweesde werken, beheerd door het OHIM.

¹³ Advies van 3 februari 2015 van de betrokken milieus betreffende de "omzetting van de richtlijn 2012/28/EU inzake bepaalde toegestane gebruikswijzen van verweesde werken": <https://economie.fgov.be/sites/default/files/Files/Intellectual-property/Avis%20Conseils%20Propri%C3%A9t%C3%A9%20intellectuelle/Advies-RIE03022015.pdf>

II. 3.2 De digitale bibliotheken

Het thema digitale bibliotheken is verbonden aan het thema verweesde werken.

Eind 2014 vergaderde de RIE om de omzetting in Belgische recht te bespreken van richtlijn 2012/28/EU inzake bepaalde toegestane gebruikswijzen van verweesde werken (vgl. supra). Op die vergadering gaven enkele leden uiting aan de wens dat een oplossing wordt gevonden voor de massale digitalisering van werken uit de verzamelingen van genoemde instellingen en organen, bijv. in de vorm van een uitgebreide collectieve licentie (UCL).

De problematiek van de “digitale bibliotheken” is in België niet nieuw. Op 21 september 2009 vaardigde de Raad voor de Intellectuele eigendom hierover een advies uit getiteld “Denkpistes betreffende de digitale bibliotheken in drie typegevallen”.

De problematiek staat thans terug op de voorgrond niet enkel t.g.v. de goedkeuring van de richtlijn “Verweesde Werken” maar ook in het algemeen door de verschillende initiatieven die door de EU-lidstaten zijn genomen om het probleem te regelen, bij gebrek aan een relevante Europese of internationale reglementering. Het merendeel van die initiatieven zijn gericht op het afsluiten van uitgebreide collectieve overeenkomsten (Frankrijk, Duitsland, Verenigd Koninkrijk, Noorwegen, Denemarken enz.), naast een verruiming van bepaalde uitzonderingen ten gunste van de bibliotheken.

Ook op Europees niveau zijn verdere ontwikkelingen lopende.

In dit verband werd begin 2015 binnen de DIE het beraad heropgestart over “digitale bibliotheken”, waarbij werkdocumenten werden opgemaakt en binnen de RIE besproken op de vergadering van 3 februari 2015, met de bedoeling het debat te heropenen in overleg met de betrokken partijen en met de deskundigen van de RIE.

Op die vergadering van 3 februari werd door de leden een juridische, in het werkdocument voorgebrachte optie besproken, met name een verplicht, aan een *opt out*-systeem gekoppeld collectief beheermechanisme voor bepaalde exploitatiehandelingen uitgevoerd door dezelfde instellingen en organen als diegene die voor de “verweesde werken”-uitzondering in aanmerking komen.

De leden hadden wel enige bedenkingen bij de aldus voorgestelde optie. Er werd beslist de zaak op een volgende vergadering grondiger te analyseren.

Die vergadering had plaats op 9 juni 2014 samen met de sub-sectie “Deskundigen” van de sectie “Auteursrechten en Naburige Rechten”. De op de eerste vergadering verworven inzichten in overweging nemende, en gelet op de waargenomen juridische techniciteit eigen aan de problematiek van de digitale bibliotheken, werd beslist om in eerste instantie het onderzoek van de verschillende mogelijke juridische oplossingen — samen met de deskundigen en met inachtneming van het Europese kader — terug op te nemen. Daarna zou in tweede instantie overleg worden gepleegd met de betrokken partijen op grond van een werkdocument waarin een of meerdere juridische opties vermeld staan m.b.t. de problematiek van de digitale bibliotheken.

Op de vergadering van de sub-sectie “Deskundigen” kon inderdaad een interessante technische discussie worden gevoerd die zijn beslag zal vinden in een rapport waaraan momenteel de laatste hand wordt gelegd. Daarna zullen in 2016 of 2017 de besprekingen binnen de sectie Auteursrechten en Naburige Rechten worden hervat, afhankelijk van de politieke prioriteiten en de Europese hervorming van de auteursrechten.

